

EESTI MAJANDUS

TÖÖSTUSE, KAUBANDUSE JA RAHANDUSE AJAKIRI

Tellimise hind: aasta lõpuni Emk. 880.— Väljamaale Emk. 1760.—
1. juulini „ 380.— „ „ 760.—

Toimetus: Pikk tän. 15, Tallinnas. Talitus: Lai tän. 38, Graafiline Ühing „Kiri“ Telef. 18-66

2. köide.

Tallinnas, 19. mail 1923.

Nr. 13.

Sisu: Toimetuse kommentaar. Homo oeconomicus: Eesti kaubanduspoliitika 1922. aasta väliskaubanduse valgusel. Sise- ja väljamaa kroonika. Teated ettevõtete tegevusest. Isiklikud teated. Raha- ja kaubaturu ülevaated.

Tallinnas, 18. mail 1923.

Uus „nälg“ tulemas? Sellest ei ole veel nädalutki mõõda, kui hirmu- ja õuduse juttudel, mis maailma käesoleval hooajal suhkrunäljaga hirmutasid, põhi alt ära kadus ja suhkruhind selle tagajärjel ilmabörsedel kõikuma löi. Nähtavat puudujääki Kuubas katab Jaava, mis hindade edespidise üleskrüvimise võimaluse kõrvaldab. Missuguseid üllatusi me sel puhul New-Yorkist veel kuuleme, jääb muidugi ära oodata.

Eksootiliste põllusaaduste produktsioon on üleüldse väga kõikuv, mille juures ilmajanduslikud põhjused palju suuremat osa mängivad, kui kultuuramaades, ja meteoroloogilised põhjused nähtavasti palju vähema mõjuga on. Selle huvitava nähtuse põhjust tuleb ystisti otsida nende ilmapõllumajanduse harude moodsast kapitalistlikest organisatsioonist, mis nendel aladel võimaldab produktsiooni sihikindlalt turu-konjunkturi kohaselt määrata. Sellest on vaevalt 1½ aastat tagasi, kui suhkur New-Yorkis maksis 2 senti nael. Sõjale järgnevad kõrged hinnad kutsusid esile niisuguse suure produktsioonilaienduse, et kriisise alguseks kokkukuhjunud tagavarade realiseerimiseks arvatid aastaid kuluvat. Ettevõtted said määratunaid kahjusid, nende aktsiaid võis poolmuidu saada, ja varsti oli Kuuba suhkrutööstus kindlatesse kättesse kogunenud, kelle plaanikindla tegevuse tagajärjena ilmaturg, millel Kuuba suhkur mõõduandev, suhkrupuuduse ja sellele vastavate kõrgete hindade ees seisis.

Sedasama laadi edenemise tegi läbi viimasel aastal teine eksootiline põllumajanduse haru — kummisaavutus. Pärast 1912. aasta suurt boom'i, kus kapitaal, näit., Londonis, igasuguste kummiettevtete aktsiate

peale tormi jooksis, sai see ala nii ülekapitaliseeritud, et ettevaatlikud asjatundjad juba siis 3—4 aasta jooksul suurt üleproduktsiooni ette kuulutasid. See tuli ka paratamata, niipea kui uued istandused produtseerima hakkasid, ja kogu ilmasõja kestvusel oli kummi ainus artikkel, mis kõikide teiste ainete hinnatõusu kaasa ei teinud, ja mille pakkumine suurem oli, kui nõudmine.

1921. aasta kriisest pääsesid mitmed üleilmlise kuulsusega kummitööstuse ettevõtted ainult kõige suuremate jõupingutustega elusalt läbi. Kuid jällegi ei läinud aastatki mõõda, kui Londoni börsel uus kummiaktsiate „boom“ algas, mis 1912. a. omast taha ei jäänud. Põhjus oli lihtne. Kuna peaaegu kõikide kummiistanduste seltside juhatused Londonis asusid, siis oli neil kerge, paari tähtsamat kontinentaalfirmat kaasa tõmmates, rahvusvahelist kokkulepet sobida, mille põhjal kummitoodangut 40% võrra vähendati. Tagajärgedest on „E. M.“ juba teatanud: 6. aug. 1922 maksis toores kummi Londonis 6³/₄ d. nael ja 7. veebr. 1923 — 18 d., nii siis kolmekordne tõus kuue kuu jooksul! Kuna seda kätte oli saadud 40%-lise produktsiooni vähendamisega, siis oli igal spekulandil kerge järgi arvata, kuidas sarnane hinnatõus kummiaktsiate kurside peale mõjub, millele „boom“ päris loomulikult pidi järgnema. Kus on genius, kes sedasama poliitikat suudaks läbi viia, näit., miljonite ja miljonite iseseisvate nisukasvatavate, või muna- ja võiproduktentide juures? Mitu korda ei ole seda juba Ühisriikides, kus ju puuvill kuningas on, katsutud, aga kõik sarnased katsed on ikka luhta läinud. Puuvilla produktent — vaene väljakurnatud

Alabama neeger-rentnik, ei oska aru saada, et see tema kasudes on, puuvilla järgneval aastal vähem külvata. Ümberpöörduvalt – üleproduktsoonist tekkinud hindade alane-mise kahjusid sel aastal katsub ta heaks teha suurema külvipinnaga järgneval aastal.

Kuid puuvillakasvatajate organisatsioonid lähevad iga aastaga tugevamaks, ja võib olla, ei ole see aeg kaugel, kus nad puuvillatarvitajat niisama oma heaksarvamise järele jaopäraselt hingata lasevad, nagu seda praegu teevad suhkrutöösturid või kummi-plantaatorid.

Uued Hiiovi sõnumid tulevad tarvita-jale Austraaliast. „Briti-Austraalia Villa Realiseerimise Assotsiatsiooni“ (lühendatult „Bawra“*) aruande järele olla 1922. aastal tööstus 690 milj. naela villa rohkem tarvitanud kui selleaastane ilma produkt-sioon oli. See statistika on nähtavas kok-kukõlas faktiga, et peale „Bawra“, kelle tagavarad praegu on 913 tuh. palli, ehk 300 milj. naela, mingisugusid nähtavaid villatagavarasid ilmas ei ole, peale uue niidu, mis vähehaaval sadamatesse koguneb. Selle vastu olid tagavarad 30. juunil 1921 kõige madalama hindamise järele mitte vähemad, kui 1.200 milj. naela. Ka Ühis-riikides, kes oma villa ise ära tarvitavad, on tagavarad septembrist 1921 kuni sep-tembrini 1922 vähenenud 450 milj. naela pealt 420 milj. naelani. Missuguse nõud-jana Ameerika võib ilma villaturul lähemal hooajal esineda, võib sellest järeldada, et tema oma niidust vaevalt 250 milj. naela saab, kuna tarvitus arvatakse tõusma 800 milj. naelani. Briti tarvitus selle vastu oli 1922. aastal 725 milj. n., Saksamaa – 425 milj., Prantsusmaa 525 milj. Kogu maailma tarvitus oli (väljaarvatud Venemaa ja Aasia, kuid ühesarvatud Jaapan) – 3.000 milj. naela. Kõik olemas-olev informatsioon näib tõen-dama, et minevagi aasta villatarvitus re-kordne oli, ja valmistusest üle ulatas, mis vaevalt 2.600 milj. naela võis olla. Selle tagajärg oli eelnimetud villatagavarade vähenemine. Kuna kõik nähtavad tunde-märgid oletada lubavad, et käesoleval aastal nõudmine villa kohta ja ühtlasi ka val-mistust veelgi suurenemas on, siis seisame juba lähemal ajal absoluutse villapuuduse ees, sest minevase aasta suuruses töötami-seks ei ole villa üleüldse saada. Sealjuures on alamate sortide järgi nõudmine suurem,

kui merino-villa järgi. Muidugi muutub see villapuudus loomulikult villahindade tõusuks ümber, kuni pakkumine ja nõud-mine jälle tasakaalu jõuavad. „Bawra“ ja Austraalia lambakasvatajad, kelle käsi hiljuti õige halvasti käis, võivad aga omale õnne soovida, sest et neil võistlejaid ilma-turul praegusel korral peaaegu ei ole.

Suurmüügi hindade tõus. Kogu ilmas võib tähele panna uut suurmüügi hindade tõusu, mis nende maade kohta, kus paberiraha trükkimine seisma on jäänud, muidugi tähendab 1921. aasta kriisise tagajärgedest toibumist.

Mõned võrdlevad arvud laseme järg-neda.

Suurmüügi hindade indeksid olid nime-tud maadel:

	1920. a. kõige kõrgem	Deets. 1921	Juuni 1922	Deets. 1922	Märts 1923
Ühisriigid (Bradstreet)	227	123	131	148	151
Briti (Economist)	325,6	169,6	171,1	168,6	171,2
Prantsusmaa	591	326	326	363	425
Saksamaa	—	3.585	9.140	205.417	639.300
Rootsi	366	172	164	155	162
Jaapan	322	209	197	183	195

Skandinaavia pan-kade rasked päevad.

Sõja ajal teenisid kõik kolm Skandi-naavia riiki sõdi-vate poolte arvel määratumaid summasid, kuid nüüd langevad kõik need kogutud varandused üksteise järele, nagu kaardimajakesed kokku. Root-sis läks kriisist üle ilma iseäranis suurte välispidiste vapustusteta, kuigi ka seal mit-med pangad sunnitud olid viimasel ajal omi tagavarakapitaale kahjude kattteks mahar kirjutama. Palju raskem oli seisukord Kopenhagenis, mis ilmasõja ajal järsku suureks transiit-kaubanduse keskkohaks tõusis, et hiljem jälle lokaalse tähtsusega sadamaks kokku kuivada. Landmansbanki raskustest, mis juba 1920. aasta lõpul alga-sid ja tänaseni veel likvideeritud ei ole, oleme oma lugejaid juba informeerinud. Kuna Landmansbank ja Daani rahaasjan-dus peaaegu üks ja seesama on, ja panga kokkuvarisemine peaaegu igat daanlast kõige kõrgemast kuni kõige vähemani otsekohe oleks tabanud, siis on täiesti arusaadav, et valitsus kogu oma jõu kaalu peale pani, et panka päästa. Loodetavasti läheb see ka korda ja suurem kokkulangemine saab ära hoitud.

* Sõja ajal asutatud ühisus, mis kogu Austraalia villa-eksporti kontrolleerib.

Nüüd on Norras kaks suuremat panka – Foreningsbanken ja Centralbanken for Norge – maksmised seisma jätnud. Juba kauemat aega võitlevad mõlemad suurte raskustega ja saivad juba kord valitsuse poolt kumbki 50 milj. krooni toetust. Seda aga ei jatkunud, sest et pangad publikumi usalduse olid kaotanud ja viimane omad hoiusummad välja võttis. Foreningsbankeni kahjud ulatavad 106 milj. kroonini, Centralbankeni kahjud on senini kindlaks tegemata. Kuna nende suurte pankade maksujouetuks jäämine enesega kogu Norra rahaasjanduse aparaadi kokkuvarisemist ähvardab kaasa tuua ja valitsusel nähtavasti jõud puudub pankade toetamiseks, siis pandi 24. märtsil ajutine seadus maksma, mille järele pangad, keda maksujouetuks jäämine ähvardab, võivad pöörduda rahaministeeriumi poole palvega, et neid avaliku administratsiooni alla võetaks. Administratsiooni alla võtmise korral ei saa ükski kreditor, kui tal mitte absoluutset panti ei ole, nõuda oma võla tasumist ja uued raha hoiuletoojad on endiste kõrval eesõigustud seisukorras. Selle ajutise seaduse ülesanne on muidugi katsuda uue publikumi usaldust võita ja pankadel edasitöötamist võimaldada. Missuguseid resultate seadus tegelikult saavutab, on raske ette näha, igatahes on juba 16 p a n k a administratsiooni määramist palunud.

Pangakriis ei jäänud ka Norra krooni peale ilma mõjuta, mille kurs tuntavalt langes. Pärast ägedaid vaieldusi võttis Storting seaduse vastu, mille järele valitsus maksujouetuks jäänud pankade kohustus suhtes vastutuse kreditoride ees täies ulatuses oma peale võtab. Peale selle anti valitsusele laiad volitused oma äranägemise järele vahelesegamiseks, kui olud nõuavad. Esialgu jääb seisukord igatahes veel õige teravaks.

Veel üks tuleviku- Üks Hõrjumaa vana viirastuste nägija. Põllumees kirjutab

„Kajas“ tulevastest asjadest: „Kaja ettekuulutus, et tänavune talv pikemaks venib kui astronoomiliselt ette nähtud, on täpipealt täide läinud. . .

Et meil tänavu vilets viljaaasta tuleb, on juba nüüd nähtav. Mis lühikese suvega ka kasvada jõuab, seda ei suudeta sügisel seaduse poolt liiga piiratud töötundidega ikkagi ära koristada, nii et tänavu, nagu minevalgi sügisel, tuhanded vakamaad tõuvilja ja kartulid lume alla, mis varakult ähvardab tulla, vist jäävad.“

Esimese ettekuulutuse „täidminek“ annab mehele, nagu näha, õige palju julgust ja ta kõneleb „tulevasist asjust“, nagu näeks ta neid kinolindil. Ainult miks see „vist“, kui talv nii kindlasti varakult ähvardab tulla?

Eesti kaubanduspoliitik 1922. aasta väliskaubanduse valgusel.

Homo oeconomicus.

Eelmises artiklis püüdsime üldjoontes neid põhimõtteid üles seada, millele Eesti poliitik, kui osa meie majanduspoliitikast, arvesse võttes meie iseäralisi olusid ja geograafilist seisukorda, peaks olema rajatud. Täna katsume oma väiteid illustreerida senini ilmunud väliskaubanduse andmete põhjal. Nagu „Eesti Majandus“ juba enne-malt selle peale tähelepanu on juhtinud, on meie väliskaubanduse ained statistiliselt nii õnnetult grupeeritud, et selle materjaaliga uurijal suuremat ei ole peale hakata. Kus, nagu, näit., tekstiilkaupade gruppis, välja-veos ühte hunnikusse on paisatud omad tooresained (lina) ja väljast sisse toodud

puuvillast valmistud riie, seal on kogu grupeerimise väärtus peaaegu null, ja tuleb küsimuse tundmaõppimiseks toorest materjaali tarvitada, nii palju kui seda on avaldud. „Eesti Statistika“ nr. 9–11 tab. 25–26 toob kokkuvõtte meie väliskaubanduse t ä h t s a m a t e ainetega kohta, mille lähemale analüüsimisele asume. Põllusaaduste ja põllusaadustega ühenduses olevate tööstusainete väljavedu oli läinud aastal:

Teravili . . .	Emk.	340,1 milj.
Tangud . . .	„	5,6 „
Jahu . . .	„	110,6 „
Kartulid . . .	„	136,1 „
Kartulijahu . . .	„	35,2 „

Piiritus . . .	„Emk.172,2 milj.
Liha . . .	„ 119,1 „
Juust . . .	„ 10,3 „
Või . . .	„ 211,7 „
Munad . . .	„ 23,5 „
Õunad . . .	„ 8,7 „
Loomatoit . . .	„ 8,4 „
Elusloomad . . .	„ 83,1 „
Nahad (toored) . . .	„ 23,5 „
Linaseemned . . .	„ 61,4 „
Linad . . .	„ 987,9 „
Takud . . .	„ 23,3 „

Kokku . . . Emk. 2.360,7 milj.

Meisasaadused:

Lauad ja plangud	Emk. 417,6 milj.
Propsid . . .	„ 91,9 „
Palgid etc. . . .	„ 79,8 „
Vineer	„ 277,5 „

Kokku . . . Emk. 866,8 milj.

Muud tööstussaadused, mis Eesti tooresainetest valmistud:

Paber	Emk. 574,9 milj.
Linane riie . . .	„ 89,3 „
Tsement	„ 98,5 „
Tuletikud	„ 10,4 „
Ümbertööt.nahad	„ 40,2 „

Kokku . . . Emk. 813,3 milj.

Nagu sellest näha, tõusis Eesti väljavedu ainetes, kus ta ilma ühegi kaitseta välisturgudel võistlusvõimeline on, Emk. 4.040,8 milj. peale, s.t., oli 84% kogu väljaveo väärtusest. Muu osa väljaveost langeb transiit-ainete peale (riis – Emk. 50,8 milj., shokolaad Emk. 5,6 milj.) ning puuvilla-tööstuse saaduste väljaveo peale (Emk. 459,7 milj.) Siia ei või jätta juure lisamata, et kõik tööstussaaduste väljavedu on moodsate suur-ettevõtete saavutus.

Kui nüüd vaadelda selleltsamalt seisukohalt Eesti sissevedu, siis saame järgmise pildi.

Toiduained, mille sissevedu võib tulevikus väheneda:

Teravili	Emk. 146,2 milj.
Jahu	„ 425,1 „
Tangud	„ 25,7 „

Kokku . . . Emk. 597,0 „

Toiduained, mille sisseveo vähenemist tulevikus ei võid oodata:

Riis	Emk. 45,4 milj.
Heeringad	„ 112,5 „

Suhkur	Emk. 499,3 milj.
Sool	„ 51,9 „
Tee	„ 30,8 „
Kakaovõi	„ 6,1 „
Kakao	„ 27,4 „
Tubak	„ 102,3 „
Alkoh. joogid	„ 28,0 „
Sahariin	„ 32,3 „

Kokku . . . Emk. 936,0 „

Tööstuse tooresained ja küte:

Toored nahad . . .	Emk. 51,7 milj.
Tselluloos	„ 131,2 „
Puuvill	„ 175,6 „
Vill	„ 44,2 „
Malm	„ 8,4 „
Raud	„ 187,8 „
Teras	„ 22,9 „
Vask	„ 14,4 „
Kivisüsi	„ 249,5 „
Nafta	„ 13,8 „
Petrooleum	„ 81,0 „
Bensiin	„ 33,2 „
Parkim. ekstrakt	„ 24,2 „
Seebikivi	„ 18,3 „
Värvid	„ 50,8 „

Kokku . . . Emk. 1.107,0 milj.

Tööstussaadused:

Valmisnahad	Emk. 64,1 milj.
Puuvillane riie	„ 236,3 „
Villane riie	„ 205,8 „
Lõng ja niit	„ 39,6 „
Sõidu- ja veoriistad ja masinad	„ 759,0 „
Klaas ja klaaskaubad	„ 100,8 „
Kummi jalanõud	„ 24,3 „
Superfosfaat	„ 30,7 „
Toomasjahu	„ 5,8 „

Kokku . . . Emk. 1.466,4 milj.

Kokku annavad eeltoodud sisseveo-ained Emk. 4.106,4 milj. ehk 75% meie üldsisseveost. Et olemasolevate andmete põhjal meie sisseveo viimast veerandit on raske klassifitseerida (Statistika Keskbüroo klassifikatsioonis gruppide järele on, näit., tekstiiltooresained ja valmiskaup kokku võetud, ja kummikaubad – nende hulgas kalossid – sellesamas gruppis, kus kivisüsi), siis tuleb meil saadud andmetega leppida ja katsuda vastust saada küsimuse peale, missugust osa meie oma sisseveost võiksime koduse tööstuse edendamise kaudu kõrvaldada.

Kuna meie juba praegu umbes niisama palju teravilja, jahu ja kartulid oleme välja viinud, kui sisse toonud, siis võime

oletada, et meie rahvamajandus sellel alal tasakaalus on ja meie oma viljaga läbi tuleme. Kui meie põllumajandus üleminiku ajajärgust läbi on, siis võime isegi ülejääkidega rehkendada. Sissevedu sellel alal saab meil aga alati olema, sest et meie paremaid viljasorte (nisujahu) tarvitame, mida me kodus ei kasvata ja seda sissevedu, näit., kartuli väljaveoga katame.

Teises gruppis on toiduained, mida Eesti ise ei valmista, ja mida me sellepärast alati sisse peame vedama. Nende üldsumma on umbes 1 miljard marka. See summa on enam kui kaetud meie põllusaaduste otsekohe väljaveoga. Üksi linade väljavedu ulatas 1 miljardi margani.

Järgmise grupi – tööstuse tooresainete ja kütte – sisseveo vähendamisest ei või palju juttu olla, vähemalt enne mitte, kui katsed meie põlevkiviga praktilisi tagajärgi ei ole annud. Ümberpöörduvalt – kui meie oma koduse väiketööstusega tahame Eesti siseturgu varustada suurema hulga tarvilikkude tööstussaadustega, siis tõuseb selle grupi väärtus kahtlemata.

Jääb järele vaadelda lähemalt viimast gruppi – sisseveetavaid tööstussaadusi. Valmisnahkade sisseveost on $\frac{2}{3}$ väljaveoga kaetud, nii et see suuremat huvi ei paku. Valmis tekstiilsaaduste sisseveole Emk. 480 milj. suuruses vastab nendesamade kaupade väljavedu Emk. 550 milj. suuruses. Teiste sõnadega, tekstiilkaupadega varustuses oleme iseseisvad, ainult meie valmistus on suurejooneliselt üksikute kaupade peale kontsentreeritud, mida meie ka välja veame ja selle vastu mitmekeseid teisi tekstiilkaupu sisse veame oma mitmekesiste tarviduste kaitteks. Meie majanduspoliitikal on siiski kaks suuremat probleemi lahendada. Esiteks tuleb otsusele jõuda, kas meie puuvillatööstus praegustes oludes oma seisukohta imatatural suudab kaitsta, ja kui ei, kust temale turgusid leida, ja teiseks, tuleb meil otsida teid omamaa linatööstuse edendamiseks. Praegune seisukord on ilma ühegi seesmise loogikata: meie veame välja omal maal kasvatatud tekstiil-tooresainet – lina ja linast riidet ainult kõige vähemal määral ning ei suuda isegi oma turgu linase riidega varustada; sisse veame aga puuvilla ja eksporteerime puuvilla saadusi.

Mis puutub teistesse tööstussaadustesse, siis võtavad oma alla lövi osa sõidu- ja veoriistad ning masinad. Selles punktis peitub meie arvates kõige teravam probleem,

mille peale meie nii ehk teisiti oma tollipoliitika arendamisele asudes peame vastama.

Kui seda gruppi sisuliselt lähemalt vaadelda, siis leiame, et sealft kõige suuremate summadega on esitud:

	Emk.	91,6 milj.
Veo- ja sõiduautod	"	21,0 "
Jalgrattad	"	20,9 "
Veesõiduriistad	"	" "
Rehepeksumasinad ühes ja ilma lo-		
komob.	"	68,4 "
Traktorid	"	22,9 "
Lokomobiilid.	"	16,5 "
Õmblusmasinad.	"	23,9 "

Kõigi nende ja suurema hulga siin nime tamata masinate ja sõidubiniõude valmistus oleks Eestis mõeldav ainult meie oma turu jaoks ja ainult kõige suurema tollikaitse all. Autotööstus, näit., on moodsa hiiglatööstuse kõige tüüpilisemaks esitajaks väljakujunenud, kus suurel viisil valmistamine produktsiooni sedavõrd odavaks teeb, et vähemad ettevõtted täiesti võistlusvõime tuks saavad. Ameerikas, näit., on kogu automobiilitööstus kahe suure kontserni kätte kogunenud (Ford ja General Motors Co.), ja ka kõige eeskujulikumalt sisse seatud iseseisvad ettevõtted langevad üksteise järele nende kahe kontserni suurejoonelise võistluse all kokku. Seesama maksab ka õmblusmasinate, traktorite ja lokomobiilide kohta. Meie turg on nii väikese mahutusega, et neil aladel suureviisilist valmistust võimata on organiseerida.

Teiselt poolt on kõrged tollid selle grupi saaduste peale otse kultuuravastased. Automobiilide sissevedu ja nende laialdane tarvitusele võtmine meie sisemises läbikäimises on meie majanduslise edenemise eeltingimiseks. Teistes kultuuramaades võistleb automobiil juba heade tagajärgedega raudteega ja ka meil on automobiiliühenduste loomine praegu vististi tähtsam, kui uute raudteede ehitamine, sest ka viimaste ehitusele paneb meie riigi väiksus ja piiratud prahtide hulk, mida iga maanurk võib anda, kitsad piirid, kuna automobiili võib ära kasutada ka kõige vähemate hulkade transporteerimiseks. Nii kui raamatute toll on maks vaimlise kultuuri arenemise pealt, on liikumisabinõude toll maks meie majanduslise kultuuri arenemise pealt. Ka puht fiskaaltollina ei ole seesugusel tollil mõtet, sest et ta otsekohe meie majanduslist edendamist takistab ja sellega suurel määral riigi muude sissetulekute kasvamist halvab.

Automobiil ei tohi meil ainult luksusartik-
liks jääda. Seesama maksab ka teiste selle
grupi saaduste kohta.

Järgmise tähtsusega koht meie tööstus-
saaduste sisseveos on klaasil ja klaasa-
sja del. Emk. 100 milj. hulgas, mis
meie selle peale oleme välja andnud on
esimene koht klaasil Emk. 59,6 miljoniga.
Selle summa vähendamine on ehk võimalik,
kuid hoopis ta meie sisseveostatistikast
ei kao. Meie klaasivabrikud on asutatud
hoopis teistel oludel, kui läbikäimise teed
väljamaaga hoopis halvemad olid, kui
praegu. Ilma lähema uurimiseta on raske
ütelda, kui palju need vabrikud ilma kõrge
tollikäitseta suudavad korda saata. Fajans
ja portselaankaupa tuleb meil aga lähemas
tulevikus kindlasti sisse vedada ja on nende
kõrge tollimine mõtteta.

Mis puutub k u m m i a s j a d e s s e,
siis ei ole meil praegu kummitööstuse aren-
damiseks mingisuguseid eeltingimisi. Ka
see on hiiglaettevõtete ala, mis ainult meie
oma jaoks töötamiseks ennast ökonoo-
miliselt sisse ei lase seada. Soodsatel
tingimistel võiks kummitööstus turgu otsida
Venemaalt, kuid võistlus Vene oma ette-
võttega sellel alal peaks küll äärmiselt raske
olema.

Kunstliste väetisainete val-
mistamiseks on meil tooresmaterjaali, kuid
nende tolli alla panemisest ei või põllu-
majanduslikes riigis muidugi juttu olla.

Nii jõuame uuesti teesise juure tagasi,
et meie sisseveotollid peaaesjalikult fiskaal-
tollid peavad olema, ja sealjuures õige ette-
vaatlikult valitud, et meie rahvamajanduse
edenemisele mitte takistuseks olla. Meie ei
tule sellele otsusele mitte mingisugustest
abstrakt free trade printsiipidest välja
minnes, vaid meie majanduslist seisus-
korda hinnates, kusjuures ühe kaaluvama
põhjendusena esineb meie rahvamajanduse

väiksus ja turu väike mahutavus, mis ei
luba luua moodsaid ökonoomilisi suurette-
võtteid meie siseturu rahuldamiseks. Selles
mõttes on meie seisukord sarnane Hollan-
dile, kes oma majanduslike edenemise hu-
vides kaitsetollid on kõrvale heitnud, ja
vaevalt võib tõendada, et Holland sellele
teele astudes kahju on saanud.

Kui veel kord pilgu heidame toodud
arvude peale, siis võime üldiselt ütelda, et
Eesti katab oma sissevedu peaaegu ainu-
üksi põllu- ja metsasaaduste ja nendest
valmistatud tööstus-produktidega. Meie sis-
seveo vähendamine ja sellega aktiivsema
kaubandusbilansi saavutamine kaitsetol-
lide abil on vaevalt mõeldav. Kaubadus-
bilansi aktiivsust võime kätte saada ainult
väljaveo tööstuse teel, mis võimalik on
niisama ainult põllumajanduslike produkt-
siooni töstmisega. Ümbertöötamata metsa-
saaduste hoolimata väljaveoga oleme meie
kõigi tundemärkide järgi otsustades ainult
oma põhikapitaali välja vedanud. Sisseveo
kunstlik piiramine kaitse- ja lihtsalt kõr-
gete tollide abil ja katsed ise kallilt seda
valmistada, mis meie odavalt võime sisse
tuua, halvab meie majanduslist edenemist
üldiselt ja ühtlasi ka meie ekspordi. Suur-
tööstuse edenemine aladel, kus meie too-
resaineid väljast peame sisse tooma, on
meil mõeldav ja võimalik ainult sel korral,
kui meil Vene turg tollivabalt on tarvitada.
Kuna meie selles asjas tänini külmad oleme
olnud ja teadmata on, kas sarnane majan-
dusline lähenemine Venemaaga korda
läheb, siis tuleb meil sarnase tööstuse eden-
damist, ilma arvesse võtmata, mis see
lõbu meil maksab, lihtsalt loobuda ja kõik
rõhk panna praegu edenemisvõimuliste
tööstusharude ja, eestikätt, põllumajanduse
edendamise peale, mis praegusel korral
meie majanduslike iseseisvuse nurgakivi
on.

Kroonika.

Eesti.

Majanduslised teated.

Eesti raudteed. (Riigi raudteevalitsuse andmete
järgi. Pärnu-Tallinna kitsarööpalise raudtee kohta
need andmed ei käi).

Eesti riigi raudteede üldine pikkus oli 1922. a.
1.201 klm. (peateed), sellest 973 kilom. laiarööpalist
või Vene süsteemi ja 228 kilom. kitsarööpalist või

meetriliasüüsteemi raudteed. Jaamade arv laia-
rööpalistel teedel oli 62 ja kitsarööpalistel 13. Tar-
vitusel oli järgmine veerev materjal:

Vedurid	laiarööp. teedel	76	kitsarööp.	21
Klassivagunid	"	279	"	26
Kaubavagunid	"	3.413	"	623

Aasta jooksul tehtud rong-kilomeetrite arv on laiarööpalistel teedel 1.891.439 (eelmisel 1921. a. 1.724.455), kitsarööpalistel — 103.783 (1921. a. — 87.370). Vedurid tegid kokku 2.030.127 klm. laiarööpalisel teel ja 113.904 klm. kitsarööpalisel, nii et ühe veduri keskmine läbijooks on kuus 2.383 ja 492 klm. (laia- ja kitsarööp.).

Telg-kilomeetrite üldarv ulatas kuni 89.880.567 (1921. a. 83.541.381) laial teel ja 2.868.509 kitsal, neist:

klass vagunitega
on tehtud . . . 26.527.438 laiar. f. 850.052 kitsar. f.
laaditud vaguni-
tega reisirongi-
des 6.545.648 laiar. f. 269.520 kitsar. f.
laaditud vaguni-
tega kaubarong-
gides 27.896.981 laiar. f. 320.228 kitsar. f.

Seega on keskmine telje-koorem:
klassivagunid
(inim. arv) 7,65 laiarööp. teel 4,37 kitsarööp. teel
kaubavagunid
(tonnid) era-
kaupade veol 4,37 laiarööp. teel
kaubavagunid
ransiifkaupa-
de veol . . . 7,28 laiarööp. teel

Reisijaid on veetud — laiarööpalistel teedel 3.549.452 inimest (1921. a. aga 3.046.815) ja kitsarööpalistel teedel 168.150.

Nendest väljamaaga ühenduses (kõik laiarööpalistel teedel)

I kl. 3.241
II „ 3.623
III „ 3.221

Kohalises liikumises: II „ 164.505
„ „ III „ 3.374.872
ja kitsarööpalistel teedel 168.150

Reisijatega on tehtud üldse 206.690.241 klm. (neist 202.961.764 laiarööpalistel teedel). Ühe reisija keskmine sõidukaugus on laiarööpalistel teedel 163,05 klm. ja 22,17 klm. kitsarööpalisel.

Kaupade vedu oli:

	Laiarööp. teel.	Kitsarööp. teel.
Bagash:		
Saadetiste arv. . .	169.215	8.273
Tonnide arv . . .	7.532	324
Tonn-kilmtr. arv . .	749.658	5.778
Erakaup:		
Saadetiste arv. . .	188.057	6.287
Tonnide arv . . .	746.465	17.875
Tonn-kilmtr. arv . .	88.765.816	367.799

Transiit-kaubad:

Saadetiste arv. . .	26.113	—
Tonnide arv . . .	356.288	—
Tonn-kilmtr. arv . .	84.088.022	—

Võrdluseks võib juure lisada, et eelmisel 1921. a. on raudteedel (laiarööpalistel) veetud erakaupa 613.645 tonni (79.087.204 tonn-kilom.) ja transiitkaupasad 211.615 tonni (46.555.212 tonn-kil.) — s.o. tuntavalt vähem kui mineval (1922) aastal.

1923. a. märtsikuu sisse- ja väljavedu.

Sissevedu väljaveost 215,6 milj. marka suurem.

	Sissevedu. (milj. Emk.)	Väljavedu. (milj. Emk.)
Tera- ja jahv. vili, kartul ja loomatoit	74,9	0,9
Toiduained ja karjasaadused	0,1	50,7
Kala ja kalakaup	22,0	0,5
Muud toidu- ja maitseained, piiritus ja joogid	139,7	0,7
Elusloomad ja linnud	0,2	5,6
Nahk ja nahkaup	14,3	9,1
Seemned ja elustaimed	2,8	2,6
Puu- ja puutöödustuse saadused	2,7	35,0
Paber, paberikaup ja trükitööd	9,3	38,3
Puuvill, lina ja kiuained	10,3	170,5
Tekstiiltöödustuse saadused	122,4	137,7
Metallid	23,4	0,2
Metallkaubad	38,0	0,6
Põllutöömehhanad ja riistad	29,8	0,04
Muud töö- ja jõumasinaid, transportabinõud	81,2	0,05
Instrumendid, aparaadid ja laskeriistad	8,0	0,5
Kivid, mullad ja nende saadused	14,0	4,9
Kivisüsi, koks ja põlevkivi	18,9	—
Õlid, rasvad, vaigud ja nende saadused	37,3	0,01
Väetisained	0,08	—
Keemiaained, värvid, apteegikaubad	19,2	1,7
Kunstikaubad, (muusikariistad ja muud eelpool nimetatud kaubad)	6,4	0,01
	675,2	459,6

Maade järele:

	Sissevedu. (milj. Emk.)	Väljavedu. (milj. Emk.)
Belgia	19,8	65,3
Daani	18,7	73,3
Danzig.	38,6	9,4
Hollandi	3,7	—
Inglismaa	10,5	98,8
Läti	37,5	53,1
Leedu	0,5	—
Norra	1,7	—
Prantsusmaa.	1,3	25,3
Rootsi	7,6	10,8
Saksamaa.	391,3	62,7
Soome.	16,8	40,0
Vene.	21,8	13,6
Ameerika.	11,0	6,6
Jaapani	—	0,6

1923. a. esimese veerandaasta väliskaubandus.

Sissevedu väljaveost 381 milj. mk. suurem.

	Sissevedu. (milj. Emk.)	Väljavedu. (milj. Emk.)
Tera- ja jahv. vili, kartul, loomatoit	226,1	5,4
Toiduained, karjasaadused	0,2	126,0
Kala ja kalakaup	40,2	0,6

	Sissevedu (milj. Emk.)	Väljavedu (milj. Emk.)	Jaen. (miljon markades)	Veebr.	Märts
Muud toidu- ja maitseained, piiritus ja joogid	330,3	18,2	8,7	12,7	21,8
Elusloomad ja linnud	0,2	25,1	2,3	2,4	1,9
Nahk, nahakaup ja muud loomasaadused	29,4	18,0	1,0	1,3	1,8
Seemned ja elustaimed	4,2	8,2	2,5	1,3	0,6
Puu- ja puutööstus saadused	7,4	121,5	3,0	2,6	8,4
Paber, paberikaup ja trükitöö	29,5	82,8	0,7	3,1	0,6
Puuvill, lina ja muud kiuaained	93,0	549,0	28,5	48,7	0,5
Tekstiil-tööstussaadused	207,2	241,8	2,4	1,0	3,8
Metallid	60,2	17,6	2,7	1,9	2,1
Metallkaubad	109,2	1,2	15,1	11,6	36,6
Põllutööstusmasinad ja -riistad	54,0	0,2	11,5	13,7	42,2
Muud töö- ja jõumasinaid, transportabinõud	157,3	2,0	5,3	18,9	29,8
Instrumentid, aparaadid ja laskeriistad	16,1	0,8	21,1	3,5	15,6
Kivid, muliad ja nende saadused	33,7	6,0	1,3	3,2	5,1
Kivisüsi, koks ja põlevkivi. Ölid, rasvad, vaigud ja nende saadused	85,3	0,2	35,2	4,5	18,9
Väetisained	2,1	0,5	—	0,9	1,5
Keemiaained, värvid ja apteegikaup	55,7	6,8	3,7	2,2	2,7
Kunstikaubad, muusikariistad ja muud eelpool nimetatud kaubad	13,2	0,2	11,2	7,8	6,8
	1.613,1	1.232,1	—	—	5,4

Väljavedu:

Liha ja lihakaup	11,9	14,2	10,5
Või	20,7	26,6	40,0
Kilud	0,05	0,004	0,5
Ölikoogid ja muu loomatoit	3,3	—	—
Hobused	0,7	7,6	5,6
Sarvloomad	0,2	—	0,006
Sead ja põrsad	4,6	6,4	—
Toored nahad	1,6	1,1	4,3
Nahad ümbertöötud	0,2	—	—
Karvanahad	3,4	1,9	4,5
Liinaseeme	4,5	0,4	—
Metsamaterjal	27,5	15,6	17,7
Vineerplated ja toolipõhjad	26,4	16,8	15,8
Ajalehe- ja trükipaber	11,4	19,6	26,3
Pakkimise paper	—	—	7,0
Papp	2,8	2,4	—
Linad	160,6	202,6	164,8
Takud	2,2	6,0	5,6
Puuvillane riie	40,7	36,2	112,8
„ lõng ja niit	—	9,0	10,5
Linane riie	0,4	4,5	—
Tsement	0,7	0,4	5,0
Tuletikud	1,5	1,1	0,9
Kaseiir	1,0	0,7	—
Vana-raud	—	3,1	—
„ vask	—	3,5	—

Maade järele:

Belgia	30,3	266,1
Daani	40,2	101,4
Danzig	103,3	27,6
Hollandi	12,5	—
Inglise	248,2	302,5
Läti	64,4	95,1
Leedu	0,5	—
Norra	2,8	4,9
Prantsusmaa	4,1	42,3
Rootsi	21,4	62,2
Saksamaa	918,3	160,1
Soome	45,1	117,9
Venemaa	45,3	20,5
Ameerika-Ühisriigid	76,8	31,0
Jaapan	—	1,9
Poola	0,08	—

Tähtsamad sisse- ja väljaveoained esimesel veerandaastal 1923.

Sissevedu:

	Jaen.	Veebr.	Märts
	(miljon markades).		
Teravilja	54,0	20,5	23,4
Riisi	5,3	2,4	3,8
Jahu	34,8	33,4	46,5
Tangu	0,6	—	0,5
Heeringaid	7,5	10,3	19,1
Suhkurt	47,1	58,2	52,6
Soola	1,3	4,5	5,2
Kohvi	2,5	0,9	3,4
Teed	9,9	9,0	23,7
Kakaod	4,8	3,9	7,8

Eesti või väljavedu aprillikuus 1923. aastal. (Põllutööstus. Piimasaaduste väljaveo kontrolli andmete järele).

Aprillikuus on Eestist väljaveetud 8.244 pd. 36 nl. võid, seega 1.539 pd. 22 nl. rohkem, kui märtsikuus ja 42,8% esimese veerandaasta üldisest väljaveost.

Kõige rohkem võid läks Rootsimaaale — 6.808 pd. 35 nl. Daanimaaale saadeti 814 pd. 1 nl. ja Inglismaale 622 pd., kuna eelmistel kuudel Inglismaa esimesel kohal seisis.

Peaksportõeriks on, nagu varemaltki, põllumajandusline keskühisus „Estonia“, kelle poolt oli 3.903 pd. 20 nl. võid (s.o. 47,3% üldarvust) välja veetud.

tollisüsteemi muutmise asjus, mis praegu põllutöö-ministeeriumi ja kaubandusministeeriumi poolt välja töötakse, antakse küsimusele tarvilikku tähelepanu. Eelnõu tuleb veel käesoleval istumisjärgul parlamendis arutusele.

Väliskaubandus käesoleva aasta esimesel veerandil. Läänud kuude väliskaubandust kujutavad järgmised arvud:

	Märts 1923	Veebr. 1923
Väljavedu	901,9 milj. kr.	873,4 milj. kr.
Sissevedu	801,5 " " "	591,3 " " "
Aktiiv-saldo	100,4 milj. kr.	282,1 milj. kr.

Sellest võib näha, et vaatamata väljaveo suurenemise peale märtsi kuus, aktiiv-saldo üle 180 miljoni tagasi on läinud, mis oleneb sisseveo summa üle 210 miljonilisest tõusust.

Aasta esimesel veerandil kujunes väliskaubandus järgmiselt:

Väljavedu	2551,5 milj. kr.
Sissevedu	1823,6 " "
Aktiiv-saldo	727,8 milj. kr.

Suhkrutööstus. Meile antud teadete järgi avaldame järgmised arvud suhkrutööstuse ja väljaveo kohta.

Toore suhkru tagavara oli 1. märtsil 352.559 tn. suur, läinud aastal ainult 339.302 tonni. Suhkrut saadi märtsis 7076 tonni. Üldse oli tagavara märtsis 359.635 tonni, läinud aastal 347.245. Sisemaal sai ära tarvitatud 29.903 tonni, läinud aastal 27.711 tn. Väljaveetud sai märtsis 1923. a. 69.018 tonni, üldine väljavedu märtsi kuul oli 98.921 tonni, läinud aastal - 84.881 tonni.

Tagavara 31. märtsil 1923. aastal oli 260.714 tn. läinud aastal - 262.364 tonni. Tagavara operatsioonide algul 1922/23 oli 5906 tonni. Suhkrusaaduseid saadi 728.045 tonni (läinud aastal 659.250 t.). Sellest sai sisemaal äratarvitatud 206.906 tonni, väljaveetud - 266.331 tonni. Üldiselt veeti välja 473.237 tonni, läinud aastal - 425.976 tonni.

Teated ettevõtete tegevusest.

„Eesti Hüpoteeqipanga ehk endise nimetusega Liivimaa linna hüpoteeği Seltsi“ aruandest 1922. a. kohta näeme, et Panga äriseis oli tasakaalus 1. jaanuaril 1923. a. Rbl. (loe ja kirjutata rubla!) 3.624.538,38. Panga valitsemise kulud on olnud Rbl. (?) 278.146,29, millest 45.929,07 sissetulekutega katmata ja tagavarakapitaalist maha on kirjutud. Sellega on viimane Rbl. 32.231,74 peale kokku sulanud. Panga pantlehti oli 1. jaan. käimas Rbl. 2.033.900, peale selle maksmiseks ette toomata Rbl. 308.100.

Pangal on kavatsus tulevikus pantlehti välja anda kuld frangi alusel, arvates 1 kuld frank 66²/₃ Eesti marka. Eesti marga kursi lahkumineku eeltähendused vahekorras 10⁰/₀ võrra või rohkem võetakse arvesse iga täie kümne protsendi kaupa. Kursi kõikumiste puhul 10⁰/₀ võrra või rohkem mõeldud aja kursist määrab Rahaminister Panga juhatuse ja kontrollnõukogu ettepanekul iga poolaasta kohta kindlaks, kui võrd Eesti markades maksusid rohkem ehk vähem öiendada tuleb, selleks kuld frangi keskmist kursi Tallinna börsel mõeldud poolaastal kuni 1. märtsini ja 1. septembrini aluseks võttes.

Pank on Eesti marka senini komprometteerinud, pidades arveid rublades. Nüüd kavatses ta teda komprometteerima hakata, lastes välja pankkirju kuld frankides. Kas ta mitte kogu selle jandiga ainult ennast ei komprometteeri?

Eesti-Vene Pank, A/S., on oma esimese tegevusaasta lõpetanud puhta kasuga Emk. 6.510,4 tuh. suuruses, mis aktsionäride peakoosolekul 30. apr. s. a. järgmiselt jaotati:

Tagavarakapitaaliks	Emk. 1.651,0 tuh.
Dividendiks 12 ⁰ / ₀ esimese väljalaske ja 6 ⁰ / ₀ teise väljalaske aktsiate pealt.	" 1.800,0 "
Juhatusle	" 465,9 "
Ametnikkudele	" 698,9 "
Riigimaksudeks ja uuele arvele ülekanndmiseks.	" 1.794,5 "
Heategevaks otstarbeks	" 100,0 "

Pank alustas oma tegevust läinud aasta veebruaris kuus Emk. 5,0 milj. põhikapitaaliga, mis aasta jooksul Emk. 25 milj. peale suurendati.

Panga tähtsamate arvete seas oli läinud aasta lõpul:

Aktiiva.

Kassa ja jooksvad arved	Emk. 5.590,3 tuhat.
Vekslid ja laenued	" 80.830,0 "
Välisvaluuta	" 26.157,6 "
Korrespondendid	" 13.063,0 "

Passiiva.

Aktiivkapitaal	" 25.000,0 "
Hoiusummad	" 35.703,0 "
Korrespondendid	" 57.764,2 "
Puhaskasu	" 6.510,4 "
Bilans (ühes teiste arvetega)	" 128.052,7 "

Tulud.

Saadud ⁰ / ₀ ⁰ / ₀	" 4.854,2 "
Kommisj. ja kursi vahed	" 7.680,0 "

Kokku Emk. 12.534,2 tuhat.

Kulud.

Makstud ⁰ / ₀ ⁰ / ₀	Emk. 948,5 tuhat.
Ärikulud	" 5.075,3 "

Kokku Emk. 6.023,8 tuhat.

Nagu bilansist näha, töötab Pank peaaesjalikult korrespondentide summadega. Imestust äratav Panga tulude ja kulude arve. Ta on tähelepanuväärne selle poolest, et Pank oma brutto-tulust 50⁰/₀ on võinud puhtakasu arvele kirjutada, ja vaevalt ¹/₅ sellest on protsentidena maksnud, mis ta ise on saanud, arvatavasti komisjoniid laenude pealt, mis eraldi ei ole näidatud. Panga juhatuse on herrad: H. Sivers (esimees) J. Johannsen, M. Leermann, E. Hoepfener, O. Eggers. Nõukogusse valiti: Viktor Johanson (esimees) Dr. Hans Klingspor, J. Bergmann, R. Antropoff, O. H. Stein, M. Stein, Abram Stein ja John Hartig.

Põhja Panga A/S. peakoosolek peeti ära 29. apr. s.a. Panga puhaskasu Emk. 5.402,3 tuh. suuruses jaotati järgmiselt:

10 ⁰ / ₀ tagavarakapitaali	Emk. 540,2 tuh.
Juhatusle	" 270,1 "

Nõukogule	181,3	"
Ametnikkudele lisatasuks	543,8	"
Riigimaksudeks	644,1	"
Dividendiks (40.000 vana väljaande aktsia peale Emk. 60.-, 20.000 1922. a. väljaande aktsia peale Emk. 25.-)	2.900,0	"
Nõukogu ja juhatuse käsutada nende heaksarvamise järele	322,7	"

Panga juhatusse valiti liisu läbi lahkunud herra O. Seisleri asemele herra Joh. Luts, Nõukogusse Joh. Luts'u asemele herra Dr. J. Võhrmann.

Juhatus aruandest aktsionäride koosolekule määrgime järgmist:

Nagu kahel eelmisel aastalgi, on Põhja Pank oma kolmandamal - 1922. - tegevusaastal endisel alusel töötanud. Finanseerides Eesti kaubandus- ja tööstusettevõtteid, on Põhja Pank ka laiemale rahvakihtidele laenu saamist võimaldanud, iseäranis põllupidajatele tarviliku krediidi avamiseks abiks olla püüdnud.

Käesoleva aruande summasid eelmise kahe aasta omadega võrreldes, näeme järgmist aasta lõpul:

A a s t a	Hoiusummad tähtajalised jooksvad ja kontokorrentarvetel	Igasugused laenud	Üldine läbikäik	Äriseis	Puhaskasu
1920 I tegevusaasta	29.236.306	36.465.552	1.296.532.749	51.617.831	2.342.338.-
1921 II "	68.951.138	75.062.759	3.489.432.805	110.888.748	4.830.412.-
1922 III "	116.923.169	145.375.612	8.489.585.232	196.561.367	5.402.296.-

Sellest tabelist selgub, et meie asutus on soliidsetl kindlal alusel oma tegevust järkjärgult laiendanud ja seltskonna usaldust ikka enam ja enam võitnud.

Eraldi üksikute summade juures peatades, näeme, et hoiusummad on kasvanud kolmandamal tegevusaastal ligi kaks korda suuremaks, kui teisel tegevusaasta lõpul olid ja neli korda suuremaks, kui esimesel tegevusaastal. Tabelis ette toodud hoiusummadest on tähtajalisi üle 11.000.000 marga. Üldse on aruandeaasta jooksul hoiusummadena sissemakstud üle 995 miljoni marga. Kui arvesse võtta enneolemata suurt kapitali puudust, mis kogu aruande aastal meie äriilmas välitas, võib saavutatud resultaati täiesti rahuldavaks tunnistada.

Ka laenude juures võib samasugust tõusu märgata: laenude üldsumma on kolmandama tegevusaasta lõpul ärisaisu järele kaks korda suurem, kui teisel tegevusaastal ja neli korda suurem, kui esimesel tegevusaastal. 1922. a. jooksul on diskonteeritud 4744 vekslit Emk. 289.276.332.- väärtuses, s. o. 1922 vekslit, Emk. 147.010.850.- väärtuses rohkem, kui eelmise aasta jooksul. Protesteeritud on aruandeaasta jooksul 75 vekslit Emk. 2.460.304.- väärtuses, nendest väljaostetud aasta jooksul 54 vekslit Emk. 2.077.737.- väärtuses (ja kahjude arvele kantud 21 vekslit Emk. 382.567.- väärtuses, millest juba peale aruande aasta lõpu osa väljaostetud, kuid kindlasti võib oletada, et ka sel ajal järele jäänud 9 vekslit Emk. 211.340.- väärtuses veel lähemal ajal ära maksetakse).

Nõudmine laenude peale on 1922. a. jooksul niivõrd suur olnud, et pank kõiki laenufahjaid rahuldada pole suutnud, kuid laenude väljaandmisel on juhatuse ikkagi püüdnud esimeses järjekorras oma kindlat klientuuri rahuldada. Kuigi rasked olud, mis Saksa riigimarga järsk langemine ja alaline kõikumine meie kaubanduses tekitas, mitmete kaubandusliste ettevõtetele hädahohtlikuks on olnud, on meie panga läinud aasta laenude operatsioonid siiski õnnestanud.

Edasi näeme eelmisest tabelist, et panga üldine läbikäik 3 1/2 miljardi marga pealt, aruandeaastal 8 1/2 miljardini on suurenenud, kuna puhaskasu aga ei ole vastavas vahekorras tõusnud. Ühest küljest tuleb seda sellega seletada, et pank suuremalt osalt võetava 0/0 normi on vähendanud ja juba 1.

märtsist alates põllupidajatele, nende rasket seisukorda silmaspidades, laenu protsenti on alandanud ja võtnud nendelt mitte üle 12 protsenti aastas, ühes panga komisjoni ja teiste kuludega.

Oligu veel tähendud, et aruandeaasta jooksul on annetustena mitmesugusteks heategevateks otsustatud panga kassast üle 400.000 marga väljamakstud.

Aruandeaastal on juhatuse panga Nõukogu heakskiitmisel avanud panga osakonna Võrus ja Jaoskonna Abja-Paluoja. Juhatusel on kavatsus ka käesoleval aastal panga osakondade võrku laiendada, mille läbi pank suurema tegevuspiirkonna omandaks.

Silmaspidades osakondade avamisega ühenduses olevaid suuri kulusid ja üldist kallidust igal alal (palgad, kantselei kulud, telegraf jne.), on aruandeaastal meie ärikulud 6 miljoni marga pealt ligi 10 miljoni tõusnud, mis panga puhaskasu peale samas vahekorras mõjunud ja mille tagajärjel aruandeaasta Emk. 5.402.295:90 puhaskasuga lõpetud, mis on Emk. 571.884:02 võrra suurem, kui eelmisel aastal. Kokku on saadud tulu aruandeaasta jooksul Emk. 21.645.880.-.

Panga arenemisest tema kolmel tegevusaastal annab ülevaate järgnev tabel (üh. mark.):

Aktiiva.	1.1.23.	1.1.21.	1.1.22.
Kassa ja jooksvad arved	23.836,9	6.751,0	14.706,8
Diskonteeritud vekslid	66.745,9	16.524,0	33.610,6
Laenud	65.400,1	16.259,6	32.683,2
Korrespondendid:			
Loro	5.277,5	255,9	315,9
Nostro	7.952,1	3.426,0	8.453,1
Osakonnad	8.402,3	2.872,6	14.562,9
Liikumata varandused	3.438,6	1.757,4	2.544,8
Passiiva.			
Põhi- ja tagavarapitaal	17.317,3	10.234,2	10.133,3
Jooksvad arved	83.566,1	46.172,8	23.661,8
Tähtajal. hoius.	11.097,5	3.097,0	1.752,6
Rediskonto	9.277,0	1.371,8	1.635,0
Korrespondendid:			
Loro	22.256,8	19.475,8	3.621,1
Nostro	2,8	205,6	200,8
Osakonnad	8.402,3	14.562,9	2.872,6
Puhaskasu	5.402,3	4.830,4	2.342,3

Bilans (ühes teiste arvetega) 196.561,4 110.888,7 51.617,8

Selle peale vaatamata, et osakondade hoiusummad suuremad on, kui peapangas (Emk. 52 milj. 42 milj. vastu, võlgnevad osakonnad peapangale siiski Emk. 84 milj. ehk peaaegu kogu rediskonteeritud vekslite summa (Emk. 9,3 milj.). Nii kordub „Põhja Pangas“ seesama nähtus, mida me juba teisel mitmel puhul oleme alla kriipsutanud – keskpank finanseerib osakondi, aga mitte ümberpöörduvalt.

Tulude ja kulude arve kujunes eeltoodud aastatel järgmiselt:

Tulud:	1922	1921	1920
Saadud 0,0/0	8.879,0	4.629,6	1.845,5
„ komisjoon	11.847,6	9.586,7	2.106,8
Muud sissetulekud	919,3	370,3	997,1
Kokku	21.645,9	14.586,6	4.949,4
Kulud:			
Makstud 0,0/0	5.669,7	2.449,1	561,4
Ärikulud	9.758,2	5.990,2	1.871,6
Muud	815,7	1.316,9	174,1
Kokku	16.243,6	9.756,2	2.607,1
Kasu	5.402,3	4.830,4	2.342,3

Põhikapitaali suurendused.

O/ü. „Prima“ on otsustanud oma põhikapitaali suurendada Mk. 5.000.000 peale, mis on jagatud 100 osaks ä 50.000 mk. („R. T.“ nr. 63/64 3 mail 23. a.)

A/S. John Nurminen on otsustanud oma põhikapitaali Mk. 2.000.000 pealt Mk. 5.000.000 peale, mis on jagatud aktsiateks igaüks Mk. 5.000. („R. T.“ nr. 65 5. mail 23. a.)

Uued aktsiaseltsid ja osaühisused.

Puutööstuse A/S. „Christian Fröhling“. Tegevusala: Sisse- ja väljaveo kaubanduse edendamine, iseäranis aga metsade ostmise ja eksploateerimine, metsasaaduste ümbertöötamine ja nendega kauplemine Eestis ja väljamaal. Asutajad: Roman Jürgens, Voldemar Tõnson, Roman Birkenberg, Johannes Öhrn ja Max Reitel. Põhikapitaal: Mk. 10.000.000. – 1000 aktsias ä 10.000. (R. T. nr. 62 – 30. apr. 1923. a.)

„Jõhvi Pank“. Panga asutajad on Jõhvi Vastastikuse Krediidühisuse peakoosoleku poolt volitatud: Aleksander Danilevski, August Kask, Aleksander Martin, Julius Iives, Kaarel Püss ja August Ploom. Põhikapitaal: Mk. 3.000.000, 1500 aktsias ä Mk. 2000. (R. T. nr. 63/64 – 3. mail 1923. a.)

Eesti klaverivabrik „Astron“. Tegevusala: Kõiksugu muusikariistade ja puutööstussaaduste valmistamine ja nendega kauplemine Eesti Vabariigi piirides ja väljamaal. Asutajad: Ernst Ilse, August Nursi, Eduard Sarepera, Hans Torokoff, Georg Jürgens ja August Vares. Põhikapitaal: Mk. 1.000.000, 200 aktsias ä Mk. 5000. (R. T. nr. 65 – 5. mail 1923. a.)

A/S. „Rumberg, Tuberg ja Ko.“. Tegevusala: Kaubamaja „Rumberg, Tuberg ja Ko.“ tegevuse jätkamiseks, igasuguste kaupade ja tooresainetega kauplemine oma ja komisjoni arvel (en gross ja detail). Asutajad: Juhan Rumberg, Anton Tuberg ja Konstan-

tin Rosenstein. Põhikapitaal: 10.000.000, 400 aktsias ä Mk. 25.000. (R. T. nr. 66 – 8. mail 1923. a.)

O/ü. „Eesti Puulitööstus“. Tegevusala: Tööstuse ja kaubanduse edendamine, iseäranis aga kõiksugu kiutööstuses tarvitavate puulide valmistamine ja sellesse tööstuseharusse kuuluvate produktidega kauplemine sise- ja väljamaal. Asutajad: Läti kodanik Ludvig Lauri ja Eesti kodanikud Konstantin Vachmann, J. Citron, Georg Grube ja Voldemar Lender. Põhikapitaal: Mk. 2.000.000, 200 osatähte ä Mk. 10.000. (R. T. nr. 67 – 11. mail 1923. a.)

„Eesti linatööstuse aktsiaühisus“. Tegevusala: Põllusaaduste kultiveerimise edendamine, ümbertöötamine ja nendega kauplemine. Asutajad: Emil Fahle, Klaus Scheel, Rudolf Zeidler, Hermann Kolts ja Boris Makovsky. Põhikapitaal: Mk. 10.000.000, 10.000 aktsias ä Mk. 1.000. (R. T. nr. 68/69 – 15. mail 1923.)

Ärikalender.

25. mail. „Port-Kunda“ tsemendivabrik, korraline peakoosolek, k. 2 p. l., Tallinnas, Mustapeademaja ruumides.

Eesti klaasitööstuse osaühisus „Eko“, korraline peakoosolek, kell 5 p. l., Tallinnas Harju Panga ruumes.

Aktsiaseltsi „Bibliophil'i“, peakoosolek, kell 5 p. l. seltsi ruumes, Tallinnas, Viru tän. 8.

26. mail. Eesti Kalatööstuse A/S. „Lukullus“, korraline peakoosolek, kell 5 p. l., Tallinnas, Vana Viru tän. nr. 12.

29. mail. A/S. „Loksa Tehased“, korraline peakoosolek, kell 6 p. l., Tallinnas, Suure Karja t. 7.

Isiklikud teated.

Abluvaranduse lahutamise lepingud: August Jüri p. Veldemann ja Johanna Jaani t. Veldemann, sündinud Treufeldt, Tallinnas. (R. T. nr. 65 – 5. mail 1923. a.)

Turu ülevaated.

Lina.

Kodumaa linakauplemine jääb nähtavasti täiesti soiku, sest et praeguste hindede Vene linaga võistelda ei suudeta. Ka näikse kibe kevadine töö lina puhastamise seisma jätmist nõudma.

Vene lina müüakse endiselt hea hooga, iseäranis sest saadik, kui Vene lina sort parandati.

Eesti lina mehaanilise puhastamise peale nähikse ikka suuremat rõhku pandama. Praeguste linaümbertöötamise seltsidele asutati nüüd uus lisaks, kuid veel on teadmata kas vabrik ehitakse. Niisama on Rootsi linamurdmise ja ropsimise masina „Helsingen“ peale nõudmine väga elav.

Arvatavasti saab näitusel eksporditalal ka lina-sordid väljapandud. Oleks soovitatav, et linakaupmehed ja linakasvatajad ennast ekspordiga paremini tutvustaks.

Tallinnas klareeritud laevad.
Sissetulnud 3. kuni 10. maini 1923. a.

Sissetuleku päev	Laeva		Netto reg. tonni	Lipp	Kapten	Kust tulnud	Last	Adressaat
	Liik	Nimi						
3.V	ml.	Albert	88	Rootsi	Skurlund	Stokholm	Segakaup	Gahlnbäck
"	aurik	Kalevipoeg	267	Eesti	Tamm	"	"	Clayhills.
"	mp.	Waine	7	"	Remmeedi	Merelt	Tühjalt	Order
4.V	aurik	Godhem	350	Rootsi	Johanson	Liibav	Heeringad	Clayhills.
"	"	Ariadne	1359	Soome	Rongreen	Stettin	Reisijatega	Gahlnbäck.
"	mp.	Ilo	156	Eesti	Netton	Merelt	Tühjalt	Order
"	aurik	Vikfred	190	Rootsi	Nilsson	Kopenhagen	Segakaup	Laeva sped. üh.
"	mp.	Virumaa	371	Eesti	Altenbrun	Cristiania	Tühjalt	"
"	aurik	Real	2289	Saksa	Elfers	Philadelfia	Nisu	Gahlnbäck
"	"	Baltabor	788	Inglise	Valley	Lon. Riiga	Segakaup	E. K. Agentur
5.V	"	Gösta	170	Rootsi	Gardin	Helsingi	Tühjalt	Meyer
"	"	Viola	163	Soome	Boxström	"	Segakaup	Gahlnbäck
"	"	Ariadne	1359	"	Prestin	"	Reisijatega	"
"	"	Bruno von Varendorp	599	Saksa	Assarson	Lübeck	Segakaup	"
"	"	Silvia	177	Rootsi	Piren	Oxelsund	"	Pachel
"	"	Merilintu	311	Soome	Clemmensen	Helsingi	Tühjalt	Jensen
6.V	"	Knut II	1188	Daani	Remmelt	Antwerpen	Segakaup	Bornholdt.
"	"	Vaine	7	Eesti	Remelt	Merelt	Tühjalt	Order
"	"	Jmacos	672	Norra	Brekke	Tredestraat	Sütega	Clayhills
"	"	Thorsten	970	Eesti	Siimann	Stettinist	Segakaup	"
"	"	Silvia	112	Soome	Hananson	Helsingi	"	Nurminen
7.V	"	Rügen	936	Saksa	Delfs	Stettinist	Reisijatega	Christiansen
"	"	Trentino	1844	Inglise	Neton	Hullist	Segakaup	Bornholdt
"	"	Fortuna	274	Saksa	Longe	Danzigist	"	"
"	"	Lenin	1330	Vene	Nikolajev	Petrograd	Tühjalt	Vneschtorg
"	"	Truvor	398	"	Krenschin	"	"	"
"	"	Vasa	349	Eesti	Rossmann	Helsingi	Segakaup	Clayhills
"	"	Schlesien	865	Saksa	Kriesen	Stettinist	"	Laeva Ühisus
8.V	mp.	Vaike	7	Eesti	Remelt	Merelt	Tühjalt	Order
"	pl.	Kolumbus	140	"	Varrik	Kopenhagen	Õliga	Kaukasien Oil Company
"	aur.	J. C. Russ	575	Saksa	Schumacher	Hamburg	Segakaup	Trankmann
"	"	Ebba Munk	197	Soome	Entom	Helsingi	"	Gahlnbäck
9.V	"	Alfred	96	"	Laurent	"	Tühjalt	"
"	"	Vineta	393	Saksa	Markvardt	"	"	Laeva sped.o/ü
"	mp.	Kalev	6	Eesti	Liholm	Merelt	"	Order
"	aur.	Leona	489	Saksa	Grams	Helsingi	"	Clayhills
"	"	Rügen	936	"	Delfs	"	Reisijatega	Christiansen.
10.V	mp.	Sampo	1	Eesti	Grünvaldt	"	Tühjalt	Order
"	aur.	Seine	813	Prantsuse	Barzle	Havrest	Segakaup	Bornhold
"	"	Najade	394	Saksa	Grote	Riia	"	B. Lloyd
"	"	Kalevipoeg	267	Eesti	Tamm	Stokholm	"	Clayhills
"	"	Viola	163	Soome	Boxström	Helsingi	"	Gahlnbäck
"	mp.	Läänemaa	371	Eesti	Brunn	Memeli	Tühjalt	Laeva Ühisus
"	aur.	Profsojus	405	Vene	Buskajev	Hamburg	"	Dobroflot
"	"	Libau	172	Rootsi	Blanen	Riia	Segakaup	Gahlnbäck

Tallinna börs kursisedel

		12. mai	14. mai	15. mai	16. mai	17. mai	—
1 dollar	Ostjad	337.50	337.50	337.50	337.50	340	—
	Müüjad	339.50	339.50	339.50	339.50	342	—
	Tehtud	339.50	339.50	—	339.50	342	—
1 naelsterling	Ostjad	1563	1565	1566	1567	1577	—
	Müüjad	1570	1572	1573	1574	1584	—
	Tehtud	1570	1570-71	1573	1574	—	—
100 Saksa marka	Ostjad	0,75	0,65	0,70	0,70	0,70	—
	Müüjad	0,85	0,75	0,80	0,80	0,80	—
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
100 Soome mrk.	Ostjad	924	925	928	929	940	—
	Müüjad	934	935	938	939	949	—
	Tehtud	—	934	—	—	—	—
100 Rootsi krooni	Ostjad	8995	8995	8995	9020	9075	—
	Müüjad	9045	9045	9045	9070	9125	—
	Tehtud	9035	—	—	—	—	—
100 Daani krooni	Ostjad	6325	6335	6340	6350	6365	—
	Müüjad	6375	6385	6390	6400	6415	—
	Tehtud	6355	—	—	—	—	—
100 Prantsuse franki	Ostjad	2220	2220	2235	2250	2255	—
	Müüjad	2250	2250	2265	2280	2285	—
	Tehtud	2250	—	—	—	—	—
100 Holl. guldenit.	Ostjad	13200	13225	13225	13225	13300	—
	Müüjad	13300	13325	13325	13325	13400	—
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
100 Läti rubla	Ostjad	131	131	131	131	131.50	—
	Müüjad	134	134	134	134	134.50	—
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
100 Czechosl. krooni	Ostjad	980	980	980	985	980	—
	Müüjad	1020	1020	1025	1025	1030	—
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
1 kuld rubla	Ostjad	165	165	165	165	165	—
	Müüjad	—	—	—	—	—	—
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
100 Itaalia liiri	Ostjad	1600	1625	1635	1625	1620	—
	Müüjad	1650	1675	1685	1675	1670	—
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
100 Belgia franki	Ostjad	—	—	—	—	—	—
	Müüjad	—	—	—	—	—	—
	Tehtud	—	—	—	—	—	—
100 Helweetsia franki	Ostjad	6110	6110	6110	—	6175	—
	Müüjad	6160	6160	6160	—	6225	—
	Tehtud	—	—	—	—	—	—

Pühade pärast läheb „E.M.“ päev varem trükki, mispärast reedeseid kursid pidivad välja jääma. Toim.

Rahaturg.

Eesti Panga tähtsamate arvete seis 9 mail 1923 a.

	30.IV.	9.V.	Liikumine
Kassa . . .	721,7	764,0	+ 42,3
Välisvaluuta kassasja väl- jamaa pan- kades . . .	528,1	564,4	+ 36,3
Laenu välis- valuutas . . .	265,3	265,3	muutuseta
Diskonf. vekslid . . .	959,0	972,3	+ 13,3
Konto-Korrent	1.958,1	1.996,4	+ 38,3
Pangafühed . . .	2.350,0	2.350,0	muutuseta
Riigikassa . . .	1.267,6	1.303,2	+ 35,6
Hoiusummad	841,2	891,1	+ 49,9
Kassa osakon- dades . . .	334,2	396,6	+ 62,4

Mai kuu algul on rahaolud lähedamaks läinud: raha hakkab koguma uuesti pankadesse. Kuid ekslik oleks arvata, et pinevus möödus on: suured summad on talve jooksul metsa, piirituse ja muu tööstusse mahutud ning nende tagasisaamist on alles sügiseks oodata. Teisest küljest on import uuesti algamas, mis omakord raha nõuab. Ehitustööd on suure hooga alanud ning kuuldavasti ei jalkuvat igalpool kodumaa ehitusmaterjaale, nii et kõneldakse juba telliskivide sisseveost! . . . Kõige selle tõttu on pangad ja ka Eesti Pank praegu krediitide andmisega väga tagasihoidlikud.

Marga väliskurs püsis mai esimesel poolel püsivana, dollar 339,5. Viimasel nädalal oli aga korraga suuri nõudmisi välisvaluuta järele, mis seletatav kevadise sisseveo algamisega, suhkru, jahu jne. tellimistega. Kuna need nõudmised mitmekümne miljoni peale korraga tulid, tõusis dollari kurs 17.V. 342 peale, s.o. määrani, millel ta läinud aasta viimasel poolel

püsis. Arvata aga on, et need ostud ajufised ja et algav väljavedu varsti pakkumist elustab ning marga väliskurs jälle kõvemaks muutub.

Uutest aktsiatest on börsel liikumas „Ühiselu“ ja A./S. Schneider & Ko. osafühed, esimesed hinnaga 1400 ostjad, viimased 2400 tehtud. Põhja Pank püsis ikka veel 825 ümber – nähtavasti pole uus konsortsium, mis hiljuti kokkuastunud, oma enamuse peale ikka veel kindel.

Võidulaen 97–100.

Lihaturg.

Põllum. Kesküh. „Estonia“ teatel on 7.–12. maini Eesti tapamajades tapetud ja tembeldatud:

	Kariloomi	Vasikaid	Sigu
Tallinnas . . .	350	1331	543
Tartus . . .	139	493	177
Teistes linnades	131	550	165
Kokku . . .	620	2374	885
Eelmis. nädalal	730 ^{1/2}	2556	1023

Tallinnas olid hinnad läbistikkude (markades puuda eest):

	7.–12. maini.	Eelmisel näd.
Nuumloomad	{ eluskaal 520–560	525–560
	{ tapetud 850–1000	900–1000
Nuumvasikad	{ eluskaal 800–1000	800–920
	{ tapetud 800–1120	840–1000
Nuumsead	{ eluskaal 1280–	1200–1280
	{ tapetud 1600–1640	1600–1680

Võiturg.

6.–12. maini 1923. a. on Eestist võid väljasaadetud kokku 745 tünni.
Sellest Rootsimaale 704 „
Väljaveoks kõlbmataks tunnistud 41 „
Inglise võituru seisukord on endiselt selgusetu, ja väga kõikuv. Hinnad langevad.

Tähtsamate en gros kaupade hinnad, mis käesoleval nädalal kauba börsel koteerimise komisjoni poolt koteeriti.

Jahud: nisu, pehme, kõrgem sort pd.	600–640	Munad, eksport I. s. (sinine tpl.)	„	13
„ söre	660–680	„ II. s.	„	—
A./S. Rotermanni tehaste jahud:		Kakao, Inglis	„	1200–1400
nisu, pehme, kõrg. sordid	575–640	„ Ameerika	„	1000–1200
„ söre	650–680	„ Hollandi	„	1450–1600
„ pehme, teised sordid	490–550	Kohvi, Rio, Santos	„	2800–3200
Rukki jahud	280–290	„ Guatemala	„	3400–3600
„ püül	460–500	„ Mexiko	„	3800–4200
Nisu, Eesti	330–350	„ Goldjava ja Mokka	„	4400—
Rukis	260–265	Tee, lahtine Pekoe broken, Java	„	4500–4800
„ Vene, frco Tallinn, Holl.k. 118	—	„ Orange Pekoe, Java	„	5600–5800
Kaerad, toidu	210–220	„ „ Tseilon	„	6100–6300
Odrad, õlle	180–200	Suhkur, „peenike, valge, Dantsigi	„	1180–1190
„ „	—	„ Ameerika	„	—
Erned, rohelistes, Eesti	360	„ Tsehoslovaakia	„	—
„ „ Hollandi	750	Siirup, kartuli, B ^o 42	„	680–700
Riis, Burma II.	525–540	„ Glucose	„	600–620
Kartulid, eksport	80–85	Sool, lahtine	„	40–42
„ piirituse	—	Heeringad, Yarmouth, Mattie tünn	„	3300–3400
Kartuli helbed	—	„ Shotti Mat Full	„	4500–4600
Kartuli tärklis „Superieur“	600	„ „ Mattie	„	3800–4000
Piim, pudelites	ltr.	„ Norra	„	—
„ „	14	„ „	„	—
Või, meierei, eksport	pd.	Liha, sea, I. sort	pd.	1520–1600
Margariin, väljamaa	3200–3280	„ II.	„	—
Margariin, väljamaa	1800–1900	„ looma, I. sort	„	860–900
Juust, kohalik, Schveitsi.	pd.			
„ „ Holl.	2400–2800			
„ „	1400–1600			

Liha, looma	"	—
Pekk, eksport. I s.	"	2280—2320
Heinad, aasa	vaguniviisi	80—90
ristik	"	105—115
Õlikoogid, linaseemne frko Tallinn	"	230—240
puuvillaseemne	"	—
Nisukliid	"	175—180
Puuvilla riie, Bjas, D. I.	ars.	37,5—41,75
Mitkal, ekstra	"	29—30,75
Lina, Liivi R.	10 pd.	16500—17000
Võru-Petseri	"	20000—21500
"	"	—
"	"	—
Lina seemned, õli 87 ¹ / ₂ % basis fr Tall.	"	340
külvi 98—99%	pd.	475—485
Takud, Codilla I.	"	—
II.	"	—
Kivisüsi, auru, Yorkshire 2k. pest.	"	62—64
Newcastle	"	60—61
sepa	"	65—67
Koks, valu	"	110—120
gaasi	"	75—
Põlevkivi, I. sort	"	10
Põlevkivi, II. sort	"	7,5
III.	"	5
Raud, sordi	"	320—325
latt	"	—
vits	"	—
raud plekk	"	450—460
tsingitud	"	640—680
"	"	—
"	"	—
Teras Inglis	"	—
Saksa	"	—
nikkel	"	—
vedru	"	480—
valu	"	—
tõõristade	"	1100—1200
talla	"	—
"	"	—
"	"	—
Malm	"	240—260
Inglitina	"	5200—5400
Seatina	"	850—875
Vask, plekk punane	"	3400—3600
" " valge	"	—
"	"	—
Tsink-plekk	"	1500
"	"	—
Masinaõli, Vene, Nobel No. 6.	"	485—500
Ameerika	"	550—570
solaar	"	—
auto Vacuum Comp.	"	1500—1600
"	"	—
"	"	—
Tsilindriõli, Vene	"	—
Ameerika	"	525—650
Põlevkivi õli	"	200
pigi	"	180
Nafta, Vene	"	—
Ameerika	"	220
Petrooleum, Vene	"	230—240
Ameerika	"	230—240
Bensiin, Vene	"	730—740
Piiritus, eksport. (excl. vaat) fob ltr.	"	\$ 0.12
Pesusooda	pd.	225—235
Seebikivi 72 ³ / ₀ , Inglis	"	580—590
Parafiin 102 ¹ —110 ⁰ }	"	720—760
120 ⁰ —134 ⁰ }	"	—
Parkimise ekstrakt	"	850
Väävel, õie 98%	"	360
Värvid, nigrosiin vees sulav, välj. kg.	"	500

tsinkvalge Prants. roh. PZ. pd.	"	1500
tinavalge Ingliise	"	1365
ooker Prants.	"	300—400
Väetisained, salpeeter, Norra	"	—
Superfosf. „Silva“ (k. 6 pd.)	"	—
17-18 ³ / ₀ fr. Tallinn	"	635
Väetisained Superfosf. (k. 6 pd.)	"	—
18—20 ³ / ₀ fr. Tallinn	"	645—655
Thomasjahu k.100kg. 17-18 ³ / ₀	"	580
Kaalisool, 30% kott 6 pd. frko jaam	"	445
Kainiit 12% lahtine,	pd.	—
Paber, rotatsioon	"	425
Tsement, Portland, Port-Kunda	"	—
pütt 10 pd. 10 naela frko Tall.	"	745
Tsement, Portland, Port-Kunda	"	—
pütt 10 pd. 10 naela fr. Kunda.	"	700
Tsement, Portland, Aseri, Tallinn	"	725
fr. Aseri	"	690
Kriit, toores	"	110
pestud	"	120—130
Asfalt	"	—
Tõrv, kivi	"	270—290
puu	"	320
Lubi	"	36—40
"	"	—
Gips, tükikides frko Isborsk	"	15
jahvatatud	"	25
krohvimise, loko	"	70
Teliskivid, I. sort, tuhat, fr. Tall.	"	6500
Puumaterjalid, saetud D/B/B/	"	—
Eesti Strd I, II ja III s. frko Tal.	"	—
Puumaterjalid	"	—
"	"	—
" IV s.	"	—
propsid; 7x7	"	—
liiprid	"	—
Põletispuud, sega 20% kaski, k. sid.	"	—
Nahk, talla, Eesti	pd. I s.	5000—5400
II s.	"	—
Tuletikud, origin. kast (500 karpi)	"	6000
Toores nahk väiksed ja suured	"	—

Lina		Prahid :	
Tallinn	— Stettin	tonn	1500
"	— Ghent	"	27 sh.
"	— Dundee	"	—
"	— Belfast	"	—
"	—	"	—
"	—	"	—
Takud +	%	"	—
Puumaterjalid D/B/B/		standard	
Tallinn	— London	"	—
"	— E. C. C. P. (Ingl. idarand)	"	—
"	— Antwerpen	B. fr.	120
"	— Southampton	"	45 sh.
"	— Manchester	"	57 sh.
"	—	"	—
"	—	"	—
Segakaup		tonn	
Tallinn	— Stettin	"	Emk. 1200
"	— London	"	—
"	— Stockholm, või	"	Rkr. 25—35
"	—	"	—
"	—	"	—
Kartulid			
Tallinn	—	"	—
"	—	"	—
"	—	"	—
"	—	"	—
"	—	"	—
"	—	"	—
"	—	"	—
"	—	"	—
"	—	"	—
"	—	"	—